

15.02.2021

Asia/6

Käsiteltävä tässä kokouksessa

§ 122

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätöksen EOAK/6391/2019 tiedoksi merkitseminen

HEL 2019-012135 T 03 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 15.12.2020 antaman päätöksen asiassa EOAK/6391/2019 ja kehotti kaupunginkanslian oikeuspalveluita ilmoittamaan apulaisoikeusasiamiehelle päätöksen tiedoksi merkitsemisestä 15.2.2021 pidetyssä kokouksessa.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiamies, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi
Tetti Kunnas, lakimies, puhelin: 310 28634
tetti.kunnas(a)hel.fi

Liitteet

1 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös 15.12.2020, EOAK_6391_2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Apulaisoikeusasiamiehen päätös

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on antanut 15.12.2020 päätöksen kanteluasiassa, jossa on ollut kyse Helsingin kaupungin menettelystä tiedusteluihin ja tietopyyntöihin vastaamisessa sekä oikaisuvaatimuksen käsittelyssä.

Kantelija oli 11.11.2019 vireille tulleessa kantelussaan arvostellut kaupungin menettelyä. Kantelun mukaan kaupungille oli esitetty tietopyyntöjä saamatta niihin vastauksia tai pyydettyjä asiakirjoja ajallaan tai lainkaan. Lisäksi kantelija oli kantelun mukaan tehnyt oikaisupyyntöjä ja tiedusteluja, joihin ei saanut vastauksia ajallaan tai lainkaan. Kantelussa yksilöitiin useita kaupungille lähetettyjä kyselyitä ja viestejä. Kantelija oli täydentänyt kantelua lisäkirjeellä 22.11.2019.

Kaupunki toimitti oikeusasiamiehen kansliaan 6.3.2020 kansliapäällikön lausunnon, jonka liitteenä oli kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian selvitys kantelussa yksilöityjen asioiden käsittelystä.

Tiedusteluihin ja vaatimukseen vastaaminen

Apulaisoikeusasiamies toteaa päätöksessään, että kantelijan viesteihin 25.7.2018 ja 31.5.2019 oli vastattu ilman aiheetonta viivytystä. Kantelijan viesti 15.5.2019 ”Uhanalaiset lajit Malmin lentokenttäalueella” oli viranomaisille lähetetty kehoitus alueen lajien huomioon ottamisesta toimenpiteisiin ryhdyttäessä. Kantelijan näkemyksen mukaan annetut vastaukset eivät olleet sisällöllisesti riittäviä tai oikeita.

Apulaisoikeusasiamies toteaa, että se, miten tiedusteluihin kulloinkin sisältönsä puolesta vastataan, jättää sijaa viranomaisen harkinnalle. Viranomaisen harkintaan jää apulaisoikeusasiamiehen mukaan myös, kuinka monta kertaa samaa asiaa koskeviin tiedusteluihin katsotaan tarpeelliseksi vastata.

Tiedusteluihin vastaamista koskevien yleisten vaatimusten näkökulmasta apulaisoikeusasiamiehellä ei päätöksen mukaan ole syytä epäillä, että kaupunki olisi näiltä osin laiminlyönyt vastaamisveloitteensa tavalla, johon olisi ollut oikeudellisia perusteita enemmän puuttua.

Apulaisoikeusasiamies toteaa, että kantelijan tiedusteluun 20.5.2019 alueella sallituista toimenpiteistä vastattiin vasta 2.12.2019 eikä kantelijan vaatimukseen 24.9.2019 saada tilavuokra-asiassa valituskelpoinen päätös eikä myöskään viestiin 6.9.2019 tiedotteen korjaamisesta ole kaupungin selvityksen perusteella mahdollisesti vastattu lainkaan. Näiltä osin kaupungin menettely ei apulaisoikeusasiamiehen mukaan täytä hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvan palvelun asianmukaisuuden ja viranomaisen neuvontavelvollisuuden eikä asian viivytyksettömän käsittelyn vaatimuksia.

Viitaten 6.3.2020 antamansa selvityksen kohtaan 6 kaupunki katsoo, ettei kantelijalla ole ollut oikeutta saada tilavuokra-asiassa hallintopäätöstä. Kuten kaupunki toteaa selvityksessään, tästä huolimatta kantelijan pyyntöön saada valituskelpoinen päätös olisi tullut vastata.

Kantelijan 6.9.2019 lähettämään tiedotteen korjaamista koskevaan viestiin vastaamista ei pystytty kaupungin selvityksessä todentamaan. Asiaa on kuitenkin myöhemmin käsitelty viranomaisten julkisuudesta annetun lain 13 §:n mukaisena tietopyyntönä, kuten kaupungin 6.3.2020 antaman selvityksen kohdassa 8 on kuvattu.

Menettely asiakirjapyyntöihin vastaamisessa

Kantelijan tietopyyntöön 10.3.2019 rakentamisen tutkimusdokumenteista vastattiin kaupungin selvityksen mukaisesti 25.4.2019. Kantelija pyysi 25.6.2019 Malmin lentokentän vuokrausta ja helikopteritoimintaa koskevia asiakirjoja sekä Kivikon helikopteritukikohdan kaavoitus- ja suunnitteluasiakirjoja. Koska kaupunki ei pystynyt selvityksessään todentamaan, onko kyseiseen tietopyyntöön jo vastattu, tietopyyntö otettiin viivytyksettä käsittelyyn. Tietopyyntö koski useita asiakirjoja ja pyyntöön vastaaminen jakautui useammalle valmistelijalle. Kaupunkiympäristön toimialalta ja kaupunginkansliasta saadun selvityksen mukaan tietopyyntöön on kaikilta osin toimitettu vastaukset viimeistään 5.3.2020.

Kantelijan mukaan yksinkertaiseen kolme kuukautta vireillä olevaan tietopyyntöön ei ollut annettu vastausta. Asiassa on kyse tietopyynnöstä, jossa Malmigate Net oli 15.8.2019 pyytänyt kaupungilta nettikyselyn vastauksia. Tietopyynnön tekijä täydensi pyyntöään 15.11.2019. Tietopyyntöön vastattiin 20.12.2019 sähköpostitse. Tällöin sähköpostiosoitteen kirjoittamisessa tapahtui inhimillinen virhe, eikä viesti lähtenyt vastaanottajalle. Virhe huomattiin tietopyynnön muistutuksesta 16.1.2020, jolloin vastaus lähetettiin uudestaan.

Apulaisoikeusasiamies toteaa päätöksessään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (jatkossa julkisuuslain) asiakirjan antamisesta päättämiseksi säädettyjen menettelytapojen ja määräaikojen olevan ehdottomia ja viittaa aiemmin Helsingin kaupungille tietopyyntöjen käsittelystä antamiinsa ratkaisuihin EOAK/403/2018, EOAK/1170/2019 ja EOAK/1430/2018. Apulaisoikeusasiamies toteaa, että ylimmän laillisuusvalvojan edellä mainituista ratkaisuista huolimatta kaupunki ei vielä ole kantelijan asiakirjapyyntöihin vastaamisessa kyennyt noudattamaan laissa säädettyjä määräaikoja ja menettelytapoja. Päätöksen mukaan kaupungin lausunnossa todetaan jälleen, että kaupunki tulee kiinnittämään tarkemmin huomiota käsittelyaikoihin ja palveluperiaatteen vaatimukseen. Ottaen huomioon julkisuuslaissa säädetty ehdottomat määräajat ja edellä todetut asiakirjapyyntöjen käsittelyssä todetut osittain merkittävät laiminlyönnit näiden määräaikojen ja menettelytapojen noudattamisessa apulaisoikeusasiamies toteaa jälleen, että Helsingin kaupungin menettely on näiltä osin ollut lainvastainen.

Lentotoiminnan lopettamista Malmin valvomattomalla lentopaikalla koskevan kantelijan tietopyynnön 22.10.2019 osalta kaupungin menettelyssä ei ole päätöksen mukaan ilmennyt apulaisoikeusasiamiehen toimenpiteitä edellyttävää lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä.

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Kaupunkiympäristön toimialan tonttipäällikkö päätti 7.5.2019, § 31 Gassum Oy:lle korvattavista maakaasuputkiston siirtämisen suunnittelukustannuksista. Kantelija teki 31.5.2019 päätöksestä oikaisuvaatimuksen. Kantelija tiedusteli 5.8.2019 asian käsittelystä ja hänelle vastattiin tiedusteluun 6.8.2019. Kaupunkiympäristölautakunta päätti 22.10.2019, § 516 jättää kantelijan oikaisuvaatimuksen myöhästyneenä tutkimatta.

Apulaisoikeusasiamies toteaa päätöksessään, että kaupungin verkkosivuilla julkaistujen päätöspöytäkirjojen mukaan kaupunkiympäristölautakunnalla oli kesäkuun 2019 alun ja lokakuun 22.10.2019 välissä 11 kokousta. Tästä huolimatta 31.5.2019 vireille tullut oikaisuvaatimus ratkaistiin vasta lautakunnan 12. kokouksessa ja asian käsittely kesti siten runsaat neljä kuukautta. Apulaisoikeusasiamiehen mukaan oikaisuvaatimuksen käsittely ei täyttänyt kuntalaissa säädettyä vaatimusta sen käsittelystä kiireellisenä.

Kantelijan muut vaatimukset ja lisäkirjeet

Kantelija epäili, että kaupungin menettely täytti tilavuokra-asiassa rikoslain syrjintäpykälän tunnusmerkistön. Kantelun mukaan tilavuokra-asiassa on tehty rikosilmoitus Helsingin poliisilaitokselle. Apulaisoikeusasiamies toteaa päätöksessään, että vakiintuneen käytännön mukaan oikeusasiamies ei puutu eikä ota kantaa sellaiseen asiaan, joka on jo saatettu toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi ja arvioitavaksi.

Helsingin poliisilaitos päätti 23.9.2020, että asiassa ei toimiteta esitutkintaa, koska Helsingin kaupungin toiminnassa ei ole syytä epäillä mitään rikosta.

Kaupungin selvityksen ja lausunnon antamisen jälkeen kantelija on apulaisoikeusasiamiehen päätöksen mukaan lähettänyt asiaan lisäkirjeet 13.5.2020, 26.6.2020 ja 25.8.2020. Kantelijan 13.5.2020 lähettämä lisäkirje ei päätöksen mukaan antanut apulaisoikeusasiamiehelle aiheutta ottaa kantaa kantelijan asiassa esittämään vaatimukseen eikä sen perusteisiin.

Lisäkirjeissä 26.6.2020 ja 25.8.2020 on apulaisoikeusasiamiehen mukaan kysymys kantelijan tyytymättömyydestä kaupungilta saamiensa vastausten sisältöön. Vastaavasti kuin aiemmin päätöksessään apulai-

soikeusasiamies toteaa, että se, miten tiedusteluihin kulloinkin sisältönä puolesta vastataan, jättää sijaa viranomaisen harkinnalle. Viranomaisen harkintaan jää myös, kuinka monta kertaa samaa asiaa koskeviin tiedusteluihin katsotaan tarpeelliseksi vastata. Siten apulaisoikeusasiamiehellä ei myöskään tältä osin ole syytä epäillä kaupungin laiminlyöneen vastaamisvelvoitteensa tavalla, johon olisi oikeudellisia perusteita enemmän puuttua.

Apulaisoikeusasiamiehen päätöksen toimenpiteet

Apulaisoikeusasiamies antoi Helsingin kaupungille huomautuksen vastaisen varalle päätöksessä todetuista kantelijan tietopyyntöjen käsitelyssä tapahtuneista lainvastaisista laiminlyönneistä.

Ottaen huomioon, että kaupungin laiminlyönnit julkisuuslain määräaikojen ja menettelytapojen noudattamisessa ovat olleet toistuvia eikä menettelyä ylimmän laillisuusvalvojan kannanotoista ja lupauksista huolimatta ole saatu korjattua lainmukaiseksi apulaisoikeusasiamies saattoi päätöksensä erikseen myös kaupunginhallituksen tietoon.

Lisäksi apulaisoikeusasiamies saattoi käsityksensä päätöksessä todetuista kantelijan tiedusteluihin vastaamisen laiminlyönneistä sekä laiminlyönneistä käsitellä oikaisuvaatimus kiireellisenä Helsingin kaupungin tietoon.

Apulaisoikeusasiamies pyytää päätöksessään kaupunkia ilmoittamaan 1.3.2021 mennessä, koska hänen päätöksensä on saatettu kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Kaupungin toimenpiteet apulaisoikeusasiamiehen päätöksen johdosta

Kaupunki on ryhtynyt korjaaviin toimenpiteisiin kanteluasian yhteydessä havaittujen ja apulaisoikeusasiamiehen päätöksessä todettujen toiminnan puutteellisuuksien korjaamiseksi.

Koskien apulaisoikeusasiamiehen päätöksessään arvioimaa, juuri ennen kesälomakautta saapuneen oikaisuvaatimuksen käsittelyä kaupunkiympäristölautakunnassa 22.10.2019 (§ 516) todetaan seuraavaa.

Vielä vuonna 2019 oikaisuvaatimuksen johdosta annettavien päätösesitysten valmistelu maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelussa kuului lähtökohtaisesti aina kyseisen oikaisuvaatimuksen alaisen asian valmistelijalle. Päätösesitysten valmistelussa tehtiin tarvittaessa yhteistyötä asiaan liittyvien eri palveluiden kanssa. Koska yleisesti ottaen oikaisuvaatimuksia tulee palveluun verrattain vähän, ei valmistelijoilla sen johdosta ole vankempaa kokemusta niiden johdosta annettavien päätösesitysten valmistelusta. Lisäksi vakiintuneen käytännön mukaan

15.02.2021

Asia/6

samaa asiaa koskevat oikaisuvaatimukset pyritään käsittelemään yhdessä esityksessä, jotta luottamushenkilöille muodostuu parempi kokonaiskuva käsiteltävästä asiasta. Näin on toimittu myös tässä tapauksessa, jossa lautakunta on käsitellyt samassa esityksessä (päätöskohdat A ja B) vastaukset kahteen erilliseen oikaisuvaatimukseen. Edellä mainitut asiat ovat vaikuttaneet osaltaan valmistelun etenemisnopeuteen.

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelussa oikaisuvaatimusten johdosta annettavien päätösesitysten valmisteluvastuu on vuoden 2020 alusta alkaen keskitetty sopimukset ja toiminnan ohjaus -tiimille. Näin on pyritty parantamaan oikaisuvaatimusasioiden valmisteluosaamista ja valmisteluun liittyvää koordinaatiota.

Kaupunkiympäristön toimialalla on laadittu vuoden 2019 aikana ohjeistusta julkisuuslaissa säädetyistä menettelytavoista, tietopyyntöjen käsittelystä ja asiakirjan antamisesta päättämisestä: Tietopyyntöohje (Ohje julkisuuslain 9 §:n mukaiseen tietopyyntöön vastaamiseen kaupunkiympäristön toimialalla). Kyseinen ohje osaltaan parantaa jatkossa toimialan tietopyyntöihin vastaavien työntekijöiden osaamista vastattaviin tietopyyntöihin liittyen. Toimialalla tehdään jatkuvaa työtä sen varmistamiseksi, että kaikki toimialan työntekijät ja viranhaltijat olisivat tietoisia ohjeistuksen olemassaolosta ja erityisesti tietopyyntöihin määräajassa vastaamisvelvollisuudesta. Lisäksi toimialan hallinto- ja tukipalveluista annetaan tarvittaessa juridista tukea tietopyyntöihin vastaamisessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi
Tetti Kunnas, lakimies, puhelin: 310 28634
tetti.kunnas(a)hel.fi

Liitteet

1 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös 15.12.2020, EOAK_6391_2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

15.02.2021

Asia/6

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 06.03.2020 § 50

HEL 2019-012135 T 03 01 02

Dnro EOAK/6391/2019

Päätös

Kansliapäällikkö päätti antaa seuraavan lausunnon eduskunnan oikeusasiamiehelle tehtyyn kanteluun ja sen lisäkirjeeseen Helsingin kaupungin menettelystä tiedusteluihin ja tietopyyntöihin vastaamisessa sekä oikaisuvaatimuksen käsittelyssä:

Malmin lentoaseman ystävät ry:n puheenjohtaja ***** ja ***** (kantelijat) ovat tehneet 11.11.2019 vireille tulleen kantelun eduskunnan oikeusasiamiehelle. Kantelijat ovat täydentäneet kantelua lisäkirjeellä 22.11.2019.

Kantelu

Kantelun mukaan asianosaiset ovat pyytäneet Helsingin kaupungilta tietoa muun muassa kantelussa yksilöidyistä asioista saamatta niihin vastauksia tai pyydettyjä asiakirjoja ajallaan tai lainkaan. Lisäksi kantelun mukaan Malmin lentoaseman ystävät ry on tehnyt oikaisuvaatimusta ja tiedusteluja, joihin ei ole saatu vastauksia ajallaan tai lainkaan.

Yksilöityjen asioiden lisäksi kantelussa todetaan, että useisiin muihin Malmin lentoasemaa tai sitä läheisesti koskeviin kysymyksiin tai pyyntöihin ei ole saatu vastauksia eikä tapaamispyyntöihin ole suostuttu.

Kantelijat katsovat kantelun liitteinä esitettyjen tietopyyntöjen käsittelyn olleen ”ilmeisen lainvastaista” ja pyytävät oikeusasiamiestä selvittämään, onko näissä tapauksissa rikottu viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain säädöksiä. Kantelijat pyytävät lisäksi oikeusasiamiestä selvittämään, ovatko tietopyyntöjen käsittelyn viivästymiset sekä asiakirjojen luovuttamatta jättäminen toistuvista pyynnöistä huolimatta rikoslain 40 luvun mukaisia rikoksia ja onko tilavuokra-asiassa rikottu rikoslain ym. lakien syrjintäpykälää. Kantelijat ilmoittavat, että asiasta on tehty myös rikosilmoitus Helsingin poliisilaitokselle.

Asiassa hankittu selvitys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kaupunkiympäristön toimialalta sekä kaupunginkansliasta on hankittu selvitys kantelussa yksilöityjen asioiden käsittelystä. Selvitys on tämän päätöksen liitteenä 5.

Kantelijoiden toteamusta siitä, että useisiin muihin Malmin lentoasemaa tai sitä läheisesti koskeviin kysymyksiin tai pyyntöihin ei ole saatu vastauksia eikä tapaamispyyntöihin ole suostuttu, ei ole millään tavalla yksilöity eikä sitä ole siten voitu selvittää. Sen osalta ei näin ollen myöskään ole mahdollista antaa lausuntoa.

Vuokratilan vaihtopyyntöä koskevaa asiaa käsitellään liitteen 5 selvityksessä siltä osin kuin kyse on valituskelpoisen päätöksen pyytämisestä. Asiasta tehdyn rikosilmoituksen osalta Helsingin kaupunki toteaa, että tilavuokra-asia on vireillä Helsingin poliisilaitoksella.

Kaupungin toiminnan lainmukaisuus ja yhteenveto

Julkisuuslain mukainen menettely

Julkisuuslain 13 §:n mukaan pyyntö saada tieto viranomaisen asiakirjan sisällöstä on yksilöitävä riittävästi siten, että viranomainen voi selvittää, mitä asiakirjaa pyyntö koskee. Tiedon pyytäjää on diaarin ja muiden hakemistojen avulla avustettava yksilöimään asiakirja, josta hän haluaa tiedon. Tiedon pyytäjän ei tarvitse selvittää henkilöllisyyttään eikä perustella pyyntöään, ellei tämä ole tarpeen viranomaiselle säädetyn harkintavallan käyttämiseksi tai sen selvittämiseksi, onko pyytäjällä oikeus saada tieto asiakirjan sisällöstä.

Julkisuuslain 14 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen asiakirjan antamisesta päättää se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on, jollei 15 §:n 3 momentissa tai muualla laissa toisin säädetä.

Julkisuuslain 14 §:n 2 momentin mukaan tiedon asiakirjan sisällöstä antaa se viranomaisen henkilöstöön kuuluva, jolle viranomainen on tämän tehtävän määrännyt tai jolle se hänen asemansa ja tehtäviensä vuoksi muuten kuuluu.

Julkisuuslain 14 §:n 3 momentin mukaan, jos virkamies tai muu 2 momentissa tarkoitettu henkilö kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on: 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy; 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi; 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi; sekä 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Edelleen julkisuuslain 14 §:n 4 momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitettu asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta

on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomaisella on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomaisella on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Oheisen selvityksen perusteella voidaan todeta, että kantelussa yksilöityjen julkisuuslain mukaisten tietopyyntöjen käsittelyssä ei ole kaikilta osin pystytty toimimaan julkisuuslain edellyttämällä tavalla.

Osan tietopyyntöjen käsittelyssä on tapahtunut viivästyksiä, jotka ovat osittain johtuneet Malmin lentoasemaa koskevien tietopyyntöjen laadusta, laajuudesta ja monitahoisuudesta. Kuten selvityksestä ilmenee, tietopyyntö on voinut sisältää useita erillisiä asiakirjapyyntöjä, mikä aiheuttaa hallinnollisen valmistelun jakautumisen eri puolille kaupunkiorganisaatiota. Tietopyyntöjä on myös voitu alkuperäisen pyynnön jälkeen täydentää, mikä hankaloittaa vastaamisen koordinoitua. Lisäksi osa tietopyyntöistä on lähetetty kirjaamon lisäksi tai sijasta suoraan kaupungin työntekijöiden henkilökohtaisiin sähköpostiosoitteisiin. Inhimillisistä erehdyksistä ja tietopyyntöjen laajuudesta ja monitahoisuudesta johtuen osassa asioita on tapahtunut väärinkäsityksiä koskien sitä, mihin kaikkiin kantelijoiden tietopyyntöihin oli jo vastattu.

Selvityksestä ilmenee, että kaupunki on lausuntoa annettaessa vastannut yhtä lukuun ottamatta kaikkiin kantelussa yksilöityihin julkisuuslain mukaisiin tietopyyntöihin. Koska kaupunki ei pysty todentamaan, että kantelijan 25.6.2019 tekemään helikopteritukikohtaa koskeviin dokumentteihin kohdistuvaan tietopyyntöön olisi vastattu, tietopyyntö on nyt otettu käsittelyyn. Pynnön käsittely on ollut kantelun johdosta annettava lausuntoa valmisteltaessa kesken.

Hallintolain mukainen menettely

Hallintolain 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisella voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Lain esitöiden yksityiskohtaisten perustelujen (HE 72/2002 vp, s. 58) mukaan kysymyksiltä ja tiedusteluilta olisi edellytettävä riittävää selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Käytännössä vastaamis-

velvoite koskisi asiallisia ja riittävän yksilöityjä kysymyksiä ja tiedusteluja. Säännös ei sen sijaan velvoittaisi viranomaista vastaamaan laajoihin ja yleisluontoisiin tiedusteluihin. Kysymyksiin ja tiedusteluihin annettavan vastauksen tulee olla perusteltu, jos tällaista on pyydetty. Vastauksen edellyttämään aikaan saattavat tapauskohtaisesti vaikuttaa tiedustelun kohteena olevan asian laatu ja monitahoisuus sekä se, edellyttääkö vastauksen antaminen selvitysten hankkimista tai muita erityisiä toimenpiteitä.

Oheisen selvityksen perusteella voidaan todeta, että kantelussa yksilöityjen tiedustelujen käsittelyssä ei ole kaikilta osin pystytty toimimaan hallintolain 7 §:n palveluperiaatteen ja 8 §:n neuvontavelvollisuuden edellyttämällä tavalla.

Vastaus osaan tiedusteluista on viivästynyt johtuen erityisesti tiedustelujen laadusta, joka on usein edellyttänyt vastaamisen hallinnollisen valmistelun jakamista eri puolille kaupunkiorganisaatiota. Inhimillisistä erehdyksistä ja tietopyyntöjen laajuudesta ja monitahoisuudesta johtuen osassa asioita on tapahtunut väärinkäsityksiä koskien sitä, mihin kaikkiin kantelijoiden tiedusteluihin oli jo vastattu.

Yhteenveto

Helsingin kaupunki noudattaa toiminnassaan voimassa olevan lain säännöksiä, eikä kaupungilla ole julkisuuslain tai hallintolain kanssa ristiriidassa olevia käytäntöjä tai linjauksia. Kaupunki ei ole osoittanut välinpitämättömyyttä kantelijoita kohtaan tietopyyntöjen ja muiden tiedustelujen käsittelyssä, vaan käsittelyssä tapahtuneet viivästykset ja puutteet ovat johtuneet pyyntöjen ja tiedustelujen laajuudesta ja monitahoisuudesta.

Kantelussa yksilöityjen tietopyyntöjen ja tiedustelujen käsittelyssä tapahtuneiden viivästysten ja puutteiden takia kaupunki tulee kiinnittämään tarkemmin huomiota julkisuuslaissa säädettyihin käsittelyaikoihin ja hallinnon palveluperiaatteen vaatimuksiin.

Päätöksen perustelut

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia on pyytänyt 18.11.2019 Helsingin kaupunkia toimittamaan kantelun ja sen lisäkirjeen tutkimiseksi tarvittavan selvityksen ja antamaan lausuntonsa asiasta. Määräaikaa on kaupungin pyynnöstä pidennetty 6.3.2020 saakka.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomaisen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

15.02.2021

Asia/6

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566